

04-01-2024

Bilag 1. Udmøntning af lovgivning om bedre fordeling af børn fra udsatte boligområder og obligatoriske læringstilbud på dagtilbudsområdet

I forbindelse med Social- og Boligministeriets liste over parallelssamfund i henhold til almenboliglovens § 61a, er boligområdet "Vejleåparken" placeret på listen over udsatte boligområder og parallelsamfund pr. d. 1. december 2023. Dette medfører ikrafttrædelse af følgende §§ i dagtilbudsloven:

- 1) § 44 a. om, at alle børn fra udsatte boligområder, der ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år, skal optages i et **obligatorisk læringstilbud**.
Følgende lov træder i kraft fra den. 1. januar i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.
- 2) § 26 a. stk. 1-10 om, at der i løbet af et kalenderår maksimalt må optages **30 pct. børn fra udsatte boligområder**, jf. listen over udsatte boligområder i 61 a i lov om almene boliger m.v.
Følgende lov træder i kraft fra den. 1. januar i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.
- 3) §23, stk. 4, om **dobbeltanvisning af plads** i dagtilbud indenfor udsat boligområde til borgere med bopæl udenfor udsat boligområde.
Følgende lov træder i kraft fra den. 1. maj i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.

1) Etablering af obligatorisk læringstilbud

Loven træder i kraft fra den 1. januar i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.

Når et boligområde kommer på Boligministeriets liste over udsatte boligområder, følger det af dagtilbudslovens § 44 a, at alle børn fra udsatte boligområder, der ikke er optaget i et dagtilbud, når de fylder 1 år, skal optages i et obligatorisk læringstilbud. Kravet om obligatorisk læringstilbud omfatter også alle børn fra udsatte boligområder i alderen mellem 1 og 2 år, der udmeldes af et dagtilbud og ikke optages i et andet dagtilbud samt alle børn i alderen mellem 1 og 2 år, som flytter ind i et udsat boligområde og ikke er optaget i et dagtilbud.

Pr. 1. 1. 2024 vurderes det, at der er ca. 20 børn i målgruppen for obligatorisk læringstilbud i Vejleåparken. Der er en væsentlig usikkerhed forbundet med, hvor mange børn, der i praksis vil komme i obligatorisk læringstilbud. Nogle forældre vil selv vælge en ordinær daginstitution. Andre forældre vil ønske fortsat at passe deres barn derhjemme. På baggrund af erfaring fra andre kommuner, må vi forvente, at ca. halvdelen af forældrene vil vælge fortsat at have barnet hjemme, men med tilsyn fra kommunen.

Valg af institutioner og krav til det obligatoriske læringstilbud

Kommunen skal vurdere hvilke daginstitutioner, der har det rette læringsmiljø og kompetencer til at løfte opgaven og kan vælge at koncentrere opgaven på få institutioner eller brede den mere ud. Børnene i det obligatoriske læringstilbud skal integreres i børnefællesskabet med de øvrige børn i institutionen. Indsatsen i det obligatoriske læringstilbud skal tilrettelægges efter den pædagogiske læreplan for aldersgruppen, som institution har. Det ob-

ligatoriske læringstilbud skal understøtte udvikling af barnets danske sprog, barnets læringsparathed (fx nysgerrighed, vedholdenhed, at kunne koncentrere sig), og introducere barnet til danske traditioner og højtider samt demokratiske normer og værdier (fx opleve at have medbestemmelse, medansvar, at der er respekt og ligeværd mellem kønnene).

Børnene skal deltage 25 timer om ugen i det obligatoriske læringstilbud, og tidsrummet skal tilrettelægges, så børnene så vidt muligt kan indgå aktivt i børnefællesskabet og den leg og de aktiviteter, der er der. Der er desuden i lovgivningen krav om, at begge forældre skal indgå i målrettede forløb, hvor de bl.a. skal vejledes om, hvordan de kan støtte op om barnets deltagelse i det obligatoriske læringstilbud, og hvordan de kan understøtte deres barns dansksproglige kompetencer, læringsparathed samt introducere barnet til danske traditioner, normer og værdier.

Mulighed for undtagelse fra ordningen og tilsyn

Forældre, der ikke ønsker, at deres barn skal gå i et obligatorisk læringstilbud, har mulighed for at stå for indsatsen selv. Indsatsen skal stå mål med det obligatoriske læringstilbud, jf. beskrivelsen under afsnittet om krav til det obligatoriske læringstilbud. Kommunen skal føre tilsyn med forældrenes indsats og særligt vurdere forældrenes danskundskaber. Hvis kommunen vurderer, at indsatsen står mål med det obligatoriske læringstilbud, herunder om forældrene støtter barnets læring i hverdagen, samt om barnet introduceres til danske traditioner og demokratiske normer og værdier, kan den beslutte, at der ikke skal gennemføres flere tilsynsbesøg. Hvis kommunen vurderer, at indsatsen ikke står mål med det obligatoriske læringstilbud, skal barnet i stedet i et obligatorisk læringstilbud.

2) 30 procents loft på nyoptag af børn fra udsatte boligområder

Loven træder i kraft fra den 1. januar i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.

Når et boligområde kommer på Boligministeriets liste over udsatte boligområder, følger det af dagtilbudslovens § 26 a, at kommunen skal sikre, at alle kommunens dagtilbud maksimalt optager 30 pct. nye børn, der bor i et udsat boligområde i løbet af et kalenderår gældende fra den 1. januar til den 31. december samme år.

I Ishøj Kommune betyder det, at der for perioden 1. januar 2024 til 31. december 2024 maksimalt må være nyoptag på 30 pct. børn fra Vejleåparken i samtlige dagtilbud. Det har betydning for kommunens anvisning af pladser til børn i dagtilbud for børn med folkerasteradresse i Vejleåparken. Det har ligeledes betydning for kommunens mulighed for at overholde den lovpligtige pasningsgaranti, idet Vejleåparkens institutioner står for ca. en tredjedel af kommunens samlede pladser på dagtilbudsområdet.

3) Dobbeltanvisning af pladser

Loven træder i kraft fra den 1. maj i det følgende kalenderår, hvor et boligområde fremgår af listen over udsatte boligområder.

Når et boligområde kommer på Boligministeriets liste over udsatte boligområder, følger det af dagtilbudslovens § 23, stk. 4, at der skal indføres krav om anvisning af pladser i dagtilbud, der er beliggende i et udsat boligområde. Kravet indebærer, at kommunen ved anvisning af plads i et dagtilbud beliggende i et udsat boligområde til børn, der har bopæl uden for et udsat boligområde, også skal tilbyde børnene en plads i et andet dagtilbud uden for det udsatte boligområde. I Ishøj Kommune er følgende dagtilbud beliggende i Vejleåparken:

- Firkløveren
- Femkanten

- Piletræet

De tre dagtilbud står for ca. 25 procent af kommunens nyoptag af børn på et år. Heraf er ca. 60 procent børn med folkeregisteradresse udenfor Vejleåparken.

Center for Dagtilbud og Uddannelse vurderer, at såfremt forældre med børn bosat udenfor Vejleåparken får anvist en plads i et dagtilbud udenfor Vejleåparken samtidig med en plads i en af de tre dagtilbud i Vejleåparken, så vil forældrene vælge dagtilbuddet udenfor Vejleåparken i overvejende grad. Vurderingen baseres bl.a. på forældrenes angivelse af prioriteringer i dag.

Udmøntning i Ishøj

Udmøntningen af lovgivningen på dagtilbudsområdet i forbindelse med Vejleåparkens placering på parallelsamfundslisten vurderes at få følgende afgørende konsekvenser for dagtilbudsområdet i Ishøj Kommune:

- Det bliver en udfordring at tiltrække børn udenfor Vejleåparken til Vejleåparkens dagtilbud, når tilbuddet om plads skal ledsages af et tilbud om en plads udenfor Vejleåparken
- Det udfordrer Vejleåparkens dagtilbuds fortsatte muligheder for at blande børn på tværs af kulturelle og socioøkonomiske forhold
- Kravet om dobbeltanvisning forventes at skabe ledige pladser i Vejleåparkens dagtilbud
- Ledige pladser i Vejleåparkens dagtilbud vil presse kommunens kapacitet på dagtilbud og kan få betydning for kommunens mulighed for at overholde pasningsgarantien
- Etablering af obligatoriske læringstilbud på dagtilbuddene udenfor Vejleåparken vil presse kommunens kapacitet yderligere

Center for Dagtilbud og Uddannelse foreslår derfor, at administrationen går videre med en dispensationsansøgning til Børne – og undervisningsministeriet. Svar på dispensationsansøgning forventes modtaget indenfor 3 måneder. Administrationen vil i mellemtiden forberede følgende initiativer, som kan igangsættes såfremt dispensationsansøgningen ikke imødekommes:

1. Anvisningskriterierne tilrettes i forhold til krav om loft på 30 procent og krav om dobbeltanvisning.
2. Kapaciteten udvides på de eksisterende dagtilbud gennem en udvidelse af lokaler, som findes i eksisterende kommunale lokaler i umiddelbar nærhed til dagtilbuddet.
3. Børn fra udsatte boligområder skrives automatisk på en garantiventeliste til dagtilbud udenfor Vejleåparken, hvis de ikke allerede er opskrevet til dagtilbud, når de fylder fire måneder med behovsdato, når barnet er 1 år. Med henblik på at flere vælger et ordinært dagtilbud.
4. Dagtilbuddene i Vejleåparken, som er Firkløveren, Femkanten og Piletræet, fastholder deres nuværende normering og ressourcetildeling med henblik på at kunne udvikle sig til endnu mere attraktive høj-kvalitetsdagtilbud. Forældrene vil blive oplyst om de tre institutioners status som ekstra attraktive høj-kvalitetsdagtilbud, og hvad det indebærer både ift. normering, ressourcetildeling og pædagogik.

Der søges ikke dispensation fra obligatoriske læringstilbud. Derfor vil Center for Dagtilbud og Uddannelse påbegynde forberedelsen af etableringen af obligatoriske læringstilbud.

Økonomi

Ud fra en opgørelse over de seneste 3 års nyoptag i Vejleåparkens dagtilbud forventes et nyoptag i 2024 på 68 børn samlet i de tre dagtilbud i Vejleåparken. Dette billede forventes imidlertid at ændre sig pga. de nye krav. Der forventes fortsat at være nogle af forældrene til de børn, der vil vælge et af dagtilbuddene i Vejleåparken, bl.a. fordi, de har søskende i et af dagtilbuddene. Des færre børn, der optages med folkeregisteradresse udenfor Vejleåparken, des færre børn vil det være muligt at optage fra Vejleåparken. Det skyldes, at der kun må optages 30 procent af børn fra Vejleåparken ud af det samlede optag pr. år. Center for Dagtilbud og Uddannelse har derfor estimeret, at der skal findes plads til ca. 50 børn i dagtilbud udenfor Vejleåparken i ordinært dagtilbud. Hertil kommer de ca. 10 børn, der estimeres at skulle i obligatorisk læringstilbud. Kapaciteten i dagtilbud udenfor Vejleåparken er i forvejen udnyttet til maksimal kapacitet ud fra dagtilbudslovens krav om plads pr. barn og det enkelte dagtilbuds indretning.

Se oversigt herunder:

	Antal helårs VU-børn i 2023	Antal normerede VU-pladser	Dagtilbudets max-kapacitet, VU	Antal helårs BH-børn i 2023	Antal normerede BH-pladser	Dagtilbudets max-kapacitet, BH
Bøgely	43	45	54	94	92	97
Elverhøj	41	45	49	76	75	80
Troldebo	32	34	35	51	44	47
Trækronerne	65	69	74	124	112	118
Femkanten	25	25	30	54	55	70
Firkløveren	46	43	51	86	87	95
Piletræet	43	43	52	64	72	100
Regnbuen	36	34	35	77	75	80
Tvillingehuset	33	30	36	56	58	60
Ørnebo	33	30	36	55	58	60
Dagplejen	49	56	56		-	-
I alt	446	454	508	737	739	807

Flere børn end normering

Flere børn end max kapacitet

Færre børn end normering

Ud fra den årlige tildeling pr. barn og den nuværende fordeling af vuggestue og børnehavebørn vurderes herunder udgiften ved at udvide kapaciteten med 50 børn.

	Antal børn	Årlige udgifter	Heraf forældrebetaling	Udgift for Ishøj Kommune pr. år
Vuggestuepladser	19	2.825.147 kr.	858.845 kr.	1.966.303 kr.
Børnehavpladser	31	2.025.769 kr.	820.156 kr.	1.205.613 kr.
I alt	50	4.850.917 kr.	1.679.001 kr.	3.171.916 kr.

De obligatoriske læringstilbud er deltidsvuggestuepladser uden forældrebetaling. Herunder vises den estimerede udgift ved obligatoriske læringstilbud ud fra en forventning om, at ca. 50 procent af forældrene vil benytte sig af muligheden for fortsat at beholde deres barn hjemme med tilsyn fra kommunen.

	Forventet antal børn	Årlig udgift pr. barn	Samlet udgift for Ishøj Kommune pr. år
Deltids obligatoriske læringstilbud	10	100.000 kr.	1.000.000 kr.

Ud over udgiften pr. barn, når der etableres enten ordinære dagtilbudspladser eller deltids obligatoriske læringstilbud, forventes der at være en betragtelig udgift forbundet med at udvide kapaciteten på dagtilbuddene udenfor Vejleåparken, også selvom det sker i nuværende kommunale lokaler. Der vil være udgifter forbundet med bl.a. indretning af lokaler, så de kan benyttes til dagtilbudsbørn samt udvidet bemanning, når der tages lokaler i brug, der ligger i umiddelbar nærhed til dagtilbuddet, men ikke på nuværende matrikel. Dertil skal lægges udgifter til administration og ledelse. Administrationen vil på udvalgs-mødet i februar fremlægge en analyse af nuværende kapacitet og et forslag til udvidelse af kapaciteten i eksisterende kommunale lokaler med en vurdering af, hvad udvidelsen vil indebære af udgift for Ishøj Kommune.